

Răsăritul nostru

UNICUL ORGAN SURDO-PEDAGOGIC DIN ȚARĂ

Dir.: V. D.-LEORDA — Redacția și administrația:
Calea 13 Septembrie Nr. 221 — București

Apare lunar

Abonament pe an Lei 500 | Pentru Instituții Lei 5.000

Sculptura în educația surdo-mușilor

Incontestabil, cultivarea artelor în educație are cea mai mare importanță. A cultiva frumosul. Și din momentul ce frumosul se confundă cu tot ce poate realiza omul mai bun pe pământ, își închipue atunci toți apoloziștii educației, că prin cultivarea artelor se tinde spre idealul educației, spre adevărata creștere a omului.

Pentru un tânăr normal, cultivarea oricărei arte contribuie la dezvoltarea simțurilor nobile. Omul are născut acel simț de atragere pentru tot ce prezintă frumosul. De exemplu: cui nu-i place muzica frumoasă? La farmecul unui sunet plăcut, care pătrunde prin ureche și străbate până la inima celui ce ascultă, este accesibil oricui. Chiar bețivanii îndobitaciți, îi vedem plângând sau jucând de bucurie când aud un cântec plăcut, sau teatrul reușit. Cine rămâne indiferent în fața unei scene jucată cu artă? Arta teatrului are darul de a da spectatorului impresia directă, care se apropie cea mai mult de realitate. Scenele variate, timbrul vibrant al unui tragedian sau glumele picante ale unui comic, sunt într'adevăr de un neînchipuit efect educativ. Teatrul în genere, îl putem socoti ca o artă a artelor, suveran peste toate celelalte.

Astfel, cultivarea artelor sunt mijlocul cel mai eficace în educație. Este destul ca una dintre ele să-și găsească ecou în sufletul copilului, ca prin cultivarea să capete drag de ea și s'o desvolte ajungând să devie un adevărat explorator al ei.

Dar reflectând asupra educației surdo-mușilor, pe care îl știm că n'au la îndemână toate aparatele de percepere. Se poate, de exemplu, muzica să fie de folos în educația lor, când ei nu aud, și din momentul acesta nu pot să simtă frumusețea sunetelor? Sigur că aceasta nu poate servi nici ca mijloc de atingere a cordelor sufletești, pentru a face din surdo-mut omul sensibil și doritor pentru frumos, nici pentru a-l pregăti pentru această profesiune. De această artă în viața lor nici nu poate fi vorba, atâta timp cât le lipsește aparatul auzului și al graiului.

Această lucră și cu teatrul. Dacă un surdo-mut așezat în fața scenei, înțelege ceva din desfășurarea spectacolului, aceasta o face numai prin deducție, ajutat de organul vederii. El însă înțelege incomplet sau greșit desfășurarea, așa că cultivarea acestei arte nu-și găsește ecoul să-și împlinescă efectul educativ

complet. Surdo-mutul rămâne în mare parte indiferent, fiindcă n'a auzit, și totodată nu-i folosește în viața practică, fiindcă oricâtă dragoste ar avea pentru teatru, cu defectul lui nu-i poate proteza niciodată.

Rămâne atunci să vedem: la care dintre arte pot fi accesibili surdo-mușii?

Pentru surdo-muși, artele cele mai apropiate de înțelegerea și folosul practic, sunt cele care depind numai de vedere. Intre acestea, cele mai educative sunt pictura și sculptura.

Pictura, aceasta se prezintă mai puțin ușoară, fiindcă efectul ei nu este așa de sigur. Cel ce se cultivă prin această artă, are nevoie de o pregătire mai lungă, la care trebuie să intervină și ascultarea. Apoi, pictura în adevărata componentă preluând-o după efectul variat al culorilor și impresiilor multiple ale naturii complică situația. Ea devine atunci cu greu de cultivat în sufletul surdo-mutului.

Cu sculptura se schimbă lucrurile. Deși această artă e mult mai grea de realizat, totuși ea nu complică atât de mult înțelegerea surdo-mușilor. Fiindcă sculptura este unuaterală, ea prezintă natura numai dintr-un singur punct de vedere, al formei plastice, devine cea mai accesibilă artă surdo-mușilor. Este caracteristic cum de surdo-mușilor le place mai mult decât normalilor sculptura. Explicația reiese din faptul că pe când normalul privește o operă de sculptură cuprinzând-o dintr'odată cu toate simțurile în mod superficial, surdo-mutul o cuprinde numai cu simțul vederii și o supune la un riguros studiu al formei. Această atenție concentrată numai într'un punct, dezvoltă simțul artistic și face să vedem pe surdo-muși în general cu aptitudini pentru sculptură, unii dintre ei care au avut posibilitatea să-și cultive talentul, să ajungă cei mai mari sculptori ai omenirii, cum de exemplu este artistul austriac surdo-mut Agostino Ambrosi.

De aceea insistăm în relevarea noastră și cerem ca sculptura, care are așa covârșitor efect în viața surdo-mușilor, să devie obiect principal în educația acestora.

Dacă în școlile de surdo-muși s'ar preda sculptura de către artiști sculptori cu pregătire pedagogică, atunci școala ar ajunge să realizeze atât creșterea sufletească, floare rară azi, cât și pregătirea surdo-mușilor pentru un folos practic.

V. DIMITRIU-Leorda

Expoziția de lucru manual și confecțiuni dela Școala de surdo-mute din București

Duminică 27 Iunie a.c. orele 12 s'a inaugurat expoziția de lucru manual și confecțiuni dela școala de surdo-mute din calea Moșilor, 36.

Expoziția s'a deschis în prezența întreg corpului didactic și al părinților elevelor acestei școli în frunte cu d-na Aglaia Manduc, directoarea acestui așezământ de demutizare.

Intr'o sală de clasă sunt expuse laolaltă lucrările de mână, de broderie, de covoare, tricotaje de confecțiuni și de desen, executate de elevele școlii pe anul 1947-1948.

Toate aceste lucrări expuse explică dela sine cât de bogat simț al frumosului au aceste eleve care sunt îndrumate cu toată grija de maestrele școlii și care prin cele expuse văzului publicului vizitator au umnit și impresionat.

Prin organizarea acestei expoziții se tinde a se explica tuturor că această școală merită a fi aju-

tată de toți spre a-și clădi un nou local chiar pe locul unde se găsește, înălțându-se cu patru etaje și cu subsol.

Așa cum funcționează în prezent această școală de o necesitate inexorabilă pentru prestigiul Republicii noastre Populare este inaccesibilă dezvoltării unui învățământ care să meargă până la etapa cursurilor de tip profesional și secundar.

Așa cum se află cu clase reduse, cu egrasie, cu lumină slabă, fără curte pentru recreație etc. rămâi uimit, cum aceste copile destul de năpăstuite de un destin crud, au putut rezista și a-și acumula o educație sănătoasă și mai ales o meserie, destul de bine îndrumate cum cu toți am observat la expoziția de Duminică 27 Iunie pentru care aducem toată lauda noastră Corpului didactic și maestrelor pentru dragostea de muncă, de a forma bune meseriașe.

SILVIA D. LEORDA

Vacanța elevilor surdo-muși

Din pragul acestei vieți noi proiectează fiecare planuri cum să-și petreacă timpul în vacanță.

Elevii surdo-muși, care au trecut și ei în cursul anului școlar prin multe griji, când iau vacanța mare de trei luni de odihnă, simt aceeași stare sufletească ca toți ceilalți. Fiecare face planuri de petrecere în vacanță.

Se întâmplă însă de multe ori ca după grijile, care au apăsât sufletul în cursul anului școlar, văzându-se liber școlarul să-și facă planuri care să depășească rațiunea.

De aceea vreau să previn dinainte pe elvii surdo-muși, dându-le sfaturi pentru petrecerea zilelor de vacanță.

Sunt mulți dintre școlari, care de îndată ce au luat vacanță și merg în familiile lor, singura ocupație le este odihna, care se transformă în trândăvie. Ei nu ajută pe părinți la muncă, nu mai citească nimic și se țin numai de plimbări și de petreceri, crezând că acesta este rostul cel adevărat al vacanței.

Nu știu că vacanța are altă destinație.

În vacanță școlarul trebuie să muncească, dar acum din inițiativă proprie, ne forțat și neîndemnat de nimeni. El trebuie să aplice toate cunoștințele, care le-a câștigat în timpul anului școlar.

Cea mai frumoasă distracție a elevilor în vacanță este să dea dovadă părinților și semenilor că școala pe care o urmează a făcut din el un om superior. Să nu se lase invitat de părinți să meargă cu el la muncă. Din contră el să fie cel mai activ și mai iubitor de meseria părinților săi. Timpul liber să-l petreacă citind câte o carte aleasă asupra căreia să reflecteze cu atenție. Excursiunile să le facă cu interes atât pentru sănătatea și întărirea sa trupească cât și pentru a cunoaște și admira cât mai mult frumusețile naturii.

Aceasta ar fi în câteva cuvinte preocuparea elevilor surdo-muși cea adevărată pe care noi îi învățăm s'o urmeze, căci numai așa vor ajunge să fie fericiți.

V. DIMITRIU-LEORDA

Agricultura și surdo-mușii

N'am înțeles niciodată pentru ce agricultura a fost lăsată la o parte din educația surdo-mușilor.

Aceștia învață ciubofăria, croitoria, lemnăria, artele frumoase, etc., învață orice cu via lor inteligentă și intuiția lor sigură, dar agricultura nu!

O fi știința asta atât de inaccesibilă infirmității lor, sau este atât de inferioară, încât să nu merite nici o considerație?

Eu cred că nu e nici una nicalta.

Ci pur și simplu o scăpare din vedere, așa cum se întâmplă cu toate sau aproape toate lucrurile esențiale dela noi.

Dacă am sta nițel să ne gândim, noi, oamenii cu toate simțurile, am vedea că s'a făcut o gravă eroare excluzându-se agricultura din viața atât de închisă între ziduri și tăcere a surdo-mușilor.

Intr'adevăr, pentru că s'a căutat a se da acestor mari nefericiți, numai ocu-

(Urmare în pag. II-a)

Desenul in educația vizuală a surdo-mușilor

Învățământul desenului în școlile surdo-mușilor trebuie să cuprindă: desenul din închipuire, de pe tablă, după natură și din memorie. Intrucât surdo-mușii n'au alte simțuri să pună în contact interiorul sufletesc cu exteriorul ce-i înconjură de cât simțul văzului, își închipuie atunci fiecare dintre noi cât de mare însemnătate au aceste patru feluri de deseneuri în dezvoltarea intelectuală și formarea educației surdo-mușilor.

Ne vom ocupa în articolul de față numai de felul întâi de desen: desenul din închipuire, să vadă citorii importanța predării acestui învățământ. La predarea lui, menționăm dinainte metoda este factorul principal. De ia depinde reușita profesorului în formarea elevilor.

„Desen din închipuire” se dă numirea acelor care înfățișează lucruri și ființe cunoscute de elevii surdo-mușii, dar pe care nu le au în față în momentul desenării lor. De exemplu: un aeroplan. Profesorul cere elevilor să-l deseneze cum și-l închipuiește fiecare. Unul îl desenează înălțat sus, altul aterizând, fiecare cum și-l închipuiește. Dar acest desen exercitează talentul și dezvoltă gustul sentimentelor morale ale surdo-mușilor. De exemplu, profesorul a citit cu ei o lectură morală:

Agricultura și surdo-mușii

(Urmare din pag. I-a)

pașii de acelea, care-i țin departe de natură?

Că toate meseriile pe care le știu sau le învață ei le asigură într-o viață existentă, asta-i evident, dar intrucât agricultura nu le-ar putea și mai mult servi în viață?

Ba, dacă ar fi să ne încadrăm în realitatea actuală a țării noastre „eminentă agricolă”, am vedea că tocmai agricultura ar fi cea mai recomandabilă ocupație pentru surdo-mușii, cari — foarte mulți — sunt tiii satelor.

Dar chestiunea trebuie privită și din alt punct de vedere: Afară de orbi, surdo-mușii sunt dintre făpturile cele mai pedepsite ale soartei. Ei sunt lipsiți de multe bucurii și mulțumiri ale vieții, care oamenilor normali li se par cunoscute ca un drept sacru.

Cu ce umplem noi golul, pustiu cumplit din sufletul acestor nefericiți? Această lipsă morală este mai cruntă și decât foamea și decât setea, pentru că ține toată viața.

Ori, dacă așa este, eu nu văd nici un alt mijloc de a strecura în sufletul lor o rază de soare decât punerea în contact permanent cu natura.

Căci aceasta are posibilități infinite de a alina durerea din orice suflet, aceasta-i mama noastră a tuturor, care găsește mângâierea cea mai potrivită pentru fiecare.

Dar, ce altă ocupație ține pe om în mijlocul naturii mai mult ca agricultura; care alta îi primește și-i înseamnă sufletul ca aceasta?...

Uneori ești iată de amărit și descurajat că, parcă se lasă cerul pe tine să te înăbușe!

Atunci, ori pe ce ai pune mâna, nu poți duce la capăt și nu te poți liniști nici într'un fel.

Dar dacă te îndreaptă D-zeu în grădini, lumea cea minunată a plantelor te ia în primire, te fură: smulgi de ici o buruiană, îndrepti colo o ramură, mărunțești pământul la rădăcina unei flori, ba, până la urmă, pui mâna pe săpușoară și te apuci de prăjit în lege!

În timpul acesta însă, mohoala din suflet s'a spulberat ca și cum n'ar fi fost și te miri c ai putut fi atât de supărat; iar peste întreaga ta făptură se coboară lumina și pacea naturii, ca un balsam ceresc al tuturor durerilor.

Categoric: nu trebuie refuzată această mângâiere celor cari n'au graiul și auzul nostru!

„Costin cel cuminte”. În această bucată semnele se pot închipui și desemna în atatea feluri. Fiindcă profesorul n'au avut posibilitatea să pătrundă în sufletele lor să atingă coardele cele mai sensibile prin explicația lecției, are posibilitatea prin desen să înfățișeze elevilor stările sufletești. În chipul acesta, după desenul executat de fiecare, poate verifica și stabili individualitatea școlariilor. Elevii n'au văzut, dar din cetit și-l înfățișează fiecare așa cum și-l închipuiește.

Importanța acestui fel de desen o poate înțelege fiecare dintre noi. Din momentul când elevul a început să deseneze și până ce termină, el caută să trăiască în fireasca sa scenă. În același timp el caută să lămurească în minte imaginea desenului spre a-l putea face cât mai corespunzător. Operațiunea aceasta intelectuală, are cea mai mare valoare pentru educația surdo-mușilor, fiindcă prin aceasta el au prilejul de a-și exercita și desvolta toate funcțiunile sufletului. Odată cu dezvoltarea imaginației — menționăm, surdo-mușii care au făcut școala în majoritate sunt cei mai buni desemnatori — li se dezvoltă și însușirile sufletului personale. Se cere numai ca exercițiile acestui fel de desen să fie conduse inteligent de profesori cu talent la desen și cu pregătire pedagogică.

În țările civilizate din apus pedagogii mari s'au preocupat mult de educația surdo-mușilor. Fiindcă acești elevi au defectul surdo-mușeniei și nu pot percepe cunoștințele pe cale directă, decât numai prin simțul văzului, acești pedagogii au căutat și stabilit metode speciale de predare. Pedagogia modernă a dat mult de lucru oamenilor de cultură, până s'a ajuns la percepțiile de azi, ne închipuim atunci, cât de greu este să ai spiritul pentru a pătrunde în labirintul sufletesc al acelor dela care nu poți scoate nimic, pentru a stabili un sistem de educare cât mai adaptabil instruirii lor.

În privința rolului ce trebuie să îndeplinească profesorul la predarea desenului de închipuire la surdo-mușii, acesta se reduce numai la a ațâța și întreține plăcerea elevilor pentru desen. Să nu ne intereseze, dacă sunt bine sau rău făcute, ci mai mult intențiunea. Dacă concepțiunea dovedește o gândire mai mult sau mai puțin originală, căci de aceasta depinde vioiciunea și înțelegerea fiecăruia. Cât privește corectura, profesorul să le facă numai atunci când observă la elevi greșeli prea mari de proporții sau de lipsă de aducere aminte a scenei.

Într'un cuvânt, ca să arătăm cât de mare este importanța desenului pentru surdo-mușii vom face o comparație potrivită cu o uzină electrică care luminează un oraș. Uzina ar fi profesorul educador. Firele de transmitere, simțul văzului, prin care merge curentul, spre deosebire de cei normali, care primesc cunoștințele și pe calea auzului, iar orașul este însăși sufletul elevului.

De cum uzina va avea mai multă forță și firul de transmitere va fi mai bun, va depinde lumina sufletului elevului, care va răspândi razele mai lu-

CASATORIA

Mulți bărbați spun despre căsătorie că e un iad! Eu de bună seamă îi cred însă din punct de vedere al vinovăției lor proprii.

Mariajul este de natură socială, în primul rând, el trebuie să pregătească un fond pentru educarea noilor născuți. Doar pentru aceasta suntem sădiți de natură, de divină natură, și noi, la rândul nostru, trebuie să procrem.

La ce vârstă este indicată căsătoria? Orice vârstă este bună dacă v'ati iubiti dela început (și deplină judecată — și mai ales — dacă ai o situație socială, potrivită și modestă chiar, dar sigură, cu care să poți face față împrejurărilor: singura care îngăduie și întreține nestinsă armonia conjugală și creșterea desăvârșită a noilor născuți, față de care suntem răspunzători.

Am zis că la orice vârstă e bună această sfântă legătură dacă ai la bază cele de mai sus, însă, în orice caz, femeia să nu fie mai vârstnică decât bărbatul cu care voește să conviețuiască; pentru că femeia trecută de etatea de 28—30 ani (măritată cu unul de 20—25 ani) se găsește în deplinătatea formelor; în plină eflorescență a frumuseții, iubirii și a epocii celei mai prielnice de procreare.

De aci încep — adeseori — cauzele tuturor neînțelegerilor și disolvării conjugale.

De ce? Foarte simplu: Bărbatul fiind prea tânăr și deci frivol e dispus la nestatornicie, pe cât timp soția, mai în vârstă de cât el e dispusă la statornicie și seriozitate casnică, dar, nu poate, — după trecerea unui timp de conviețuire — să mai satisfacă frivolitățile instinctive ale tânărului soț.

În principiu orice bărbat se amorezează de o femeie care promite fericirea și care, să știți, că

așa este. Depinde de bărbat să și-o formeze cum vrea el mai cu seamă dacă are instincte și creștere bună. Dacă nu o va conduce după vederile sale, capătă influențe străine care disolvă dragostea conjugală, sau căsnicia devine un adevărat iad.

Deci: să te ferești de mediul străin ție și în care ea — femeia — se pierde din eterna curiozitate feminină.

Când este dragostea ca principiu și ca sentiment, — adică: dacă v'ati iubit dela început (și conștienți de intențiile voastre) asta este proba că și restul vieții veți fi tot așa de fericiți.

Dacă nu te înșeli în alegerea ce ai făcut este pentru că v'ati iubiți, deci este sigur că aveți să duceți viață frumoasă. Celealte asperități dispar din traiul conjugal dacă există ceva superior ca scop al vieții.

Iar dacă te vei înșela în alegerea ta, nevasta ta va avea caracterul dominant, senzualitatea care este punctul cel mai fermecător de atracție pentru un bărbat.

Orice amoretat — și sunt mulți — consideră pe iubita lui divină, dar nu-și dă seama de ce anume, așa cum își face ideie un altul în afară de cauză.

Indianul spune: „E rău când șarpele te-a mușcat: dar e de o mie de ori mai rău când femeia cu privirile ei te-a încolțit”.

De aceia căsătoria este recomandabilă pentru oricine și la orice vârstă numai că, la baza ei, — să avem voința de fier, — să existe: sănătatea, potrivirea de vârstă, de caracter; de vederi de sentimente și — mai ales — mijloacele de întreținere, singurul avertisment ce s'a dovedit mai trinitic ca orice, ori unde și oricând.

V. Dimitriu-Leorda

Formarea vorbirei

De bună seamă că subiectul cu acest titlu interesează deopotrivă toată lumea celor tăcuți. Ca unul ce fac și eu parte din lumea taciturnilor, am simțit curiozitatea și m'a preocupat totdeauna forma rea vorbirei la om și credința că ocupându-mă de aproape de această chestiune, voi isbuti să găsesc un mijloc de a face pe tăcuți să vorbească. Fiindcă spațiul prea restrâns nu-mi îngăduie să mă ocup pe larg de această chestiune voi rezuma-o într'un cadru cât mai restrâns.

Din cercetările fiziologiei s'a constatat că organul vorbirei se dezvoltă odată cu organul simțului auzului în raport. Auzul fiind se știe că are ca rezultat și o abilitate și o expresivitate deosebită în vorbire. Ceeace face ca surdo-mușii să nu poată vorbi este că le lipsește complet sau au un defect organul auzului, din care cauză aparatul vocal nu se poate dezvoltă.

La copii mici normali, s'a observat că în primele luni ei pronunță gângăvind numai vocale. Aceste vocale la început fără niciun înțeles mereu exercitate fac pe copil să capete cu vremea dibăcia pronunțării prin a forma gama și

mînoase și mai mistice.

Am putea spune că la resortul tuturor obiectelor de învățământ pentru surdo-mușii pe calea desenului numai se poate face toată educațiunea.

V. DIMITRIU LEORDA

intonării după starea de simțire ce au: bucurie, necaz, frică, emoție.

La început copilul repetă vocala într'un singur ton, ex: o-o-o-o. Cu cât i se dezvoltă mușchii organului vorbirei, începe și pronunțarea consoanelor. Primele consoane ce începe a le pronunța sunt cele nazale, ex.: nj, ng, ng; toți copiii pronunță aceasta, când zicem că înguruc ca niște porumbei. Apoi încep a zice: pa-pa-pa, ma-ma-ma, repetând de multe ori aceste silabe. Tendința aceasta de a repeta se pierde cu timpul, rămânând la o singură repetare: pa-pa; ma-ma; be-be, etc... Incetul cu incetul această repetare începe să se arate prin percepții și cu ajutorul celor dinprejur, copilul, când vede un bărbat, zice: ta-ta, arătându-l s'au mîncare: pa-pa. Cu timpul pronunțarea se definește prin recunoaștere.

Dacă am cerceta acest gângărit îl găsim la fel la copiii tuturor popoarelor, deci este internațional și spontan, ceeace dovedește că primele sunete exprimate de copii nu sunt impuse de mediul înconjurător, ci sunt specific ale aparatului vocal.

Din cele expuse vedem dar că omenirea în evoluția vorbirei, trebuie să fi trecut întâi printr'o perioadă și tocmai cu vocale repetate, apoi cu consoane atatea nuanțe și complicații.

V. Dimitriu-Leorda